

سید محمد رسول
۱۴۰۰

Omgaan met teleurstellingen

• door Gerard Westerman

JEREMIA

'Ach, dat ik in de woestijn een nachtverblijf voor reizigers wist, dat ik mijn volk kon verlaten en van hen weggaan; want allen zijn zij echtbrekers, een troep trouwelozen' (Jer.9:2)

Inleiding

Jeremia is wel eens de 'wenende profeet' genoemd en dat is niet zonder reden. Als u de moeite zou nemen om na te gaan met welke moeilijkheden hij te kampen heeft gehad, zult u dat begrijpen.

Het verlangen van Jeremia om zich af te zonderen van het volk en om alleen te zijn, zoals hierboven door hem uitgesproken, is een menselijk verlangen. Jeremia is niet de enige profeet die zijn situatie wilde veranderen door zijn opdracht terug te geven. Meerderen hebben dat als een oplossing gezien voor hun probleem. Dit is wat de psalmist lang geleden heeft gezegd: 'O, had ik vleugelen als een duif, ik zou wegvliegen en een woonplaats zoeken; zie, ver zou ik heenvlieden, ik zou vernachten in de woestijn' (Ps.55:7). Er zijn er die dit verlangen al heel vroeg in hun leven koesterden en naarmate de tijd vorderde en de moeiten, lasten en teleurstellingen sterker werden, werd het verlangen er naar dieper. Maar is dat wel de oplossing? Teleurstellingen maken deel uit van het leven, de vraag is: hoe gaan we daar mee om?

Jeremia's roeping

Toen de Here Jeremia als profeet riep, stond Jeremia niet bepaald te trappelen van ongeduld, eerder het tegenoverge-

stelde. Mogelijk was dat wel Jeremia's eerste teleurstelling, want hij was vanwege zijn afkomst voorbestemd om priester te worden, zoals ook Ezechiël, Zacharia en Johannes de dooper (1:1). De taak van priester was veel aantrekkelijker dan die van profeet, want een priester ging al op zijn vijftigste met pensioen, terwijl een profeet voor zijn leven werd geroepen (Num.4:3,23)! Een priester stond ten dienste van het volk om de dienst aan God, gegeven in het verleden, in stand te houden. Een profeet moest het verleden veranderen om de toekomst te verzekeren. Dat was ook de reden dat een profeet niet graag gezien werd door het volk en soms werd vermoord (Mat.23:37)! In het geval van Jeremia kwam daar nog bij dat hij niet mocht huwen (16:1). Begrijpelijk dat Jeremia, in tegenstelling tot Jesaja, op de vraag van de Here: Wie zal Ik zenden en wie zal voor Ons gaan? niet uitriep: 'Hier ben ik, zend mij!' (Jes.6:8). Nee, hij leek meer op Mozes, die herhaaldelijk probeerde zijn roeping te ontlopen (Ex.3:11,13; 4:1,10,13). Jeremia's argument was: 'Ach, Here Here, zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong' (1:6). God bemoedigde hem echter door hem te beloven dat Hij met hem zou zijn en de woorden die hij moest spreken in zijn mond zou leggen.

Waarin was Jeremia teleurgesteld?

Waarin was Jeremia teleurgesteld en waar zijn vandaag de dag dienstknechten van God in teleurgesteld? Jeremia werd als profeet geroepen in een moeilijk tijd in de geschiedenis van het volk Israël. De Babyloniërs stonden op het punt Juda binnen te vallen, de stad Jeruzalem en de tempel te vernie-

tigen en duizenden inwoners in ballingschap weg te voeren naar Babylon. De boodschap die hij moest brengen, was dat het volk zich moest bekeren van zijn wandel. Zijn familie en het volk keerden zich tegen hem en naar zijn boodschap wilden ze niet luisteren. Hij zag zijn volk weggevoerd worden en stad en tempel verwoest. Ten slotte werd hij gearresteerd en in een put gegooid en zijn kostbare rollen werden door de koning verscheurd (Jer.20:1-6; 38:1-13; 36:1-32).

Als er ooit een profeet is geweest die teleurstellingen heeft ervaren en als er ooit een profeet is geweest die een gebroken hart heeft gehad, dan was het wel Jeremia! Het boek Klaagliederen geeft daar getuigenis van. Stel je eens voor: je dient God je leven lang, wat Jeremia betreft veertig jaar lang als profeet, en je ziet geen resultaat op je zwoegen? Jesaja moest, gelijk de Heer Jezus, vaststellen: 'Tevergeefs heb ik mij afgemat, voor niets en vruchteloos mijn kracht verbruikt' (Jes.49:4). Toch stierf Jeremia niet als een gebroken en verbitterd iemand, want in Gods kracht was hij meer

dan overwinnaar, ook over teleurstelling. Eerder dan Paulus heeft Jeremia Gods genade ervaren (2Kor.12:9). Ondanks pijn en teleurstelling bleef Jeremia trouw aan zijn opdracht en roeping als profeet. 'Wee mij om mijn breuk! Pijnlijk is mijn wonde. Ja, ik zeg: Waarlijk, dit is een lijden, dat ik zal moeten dragen' (Jer.10:19).

Verwacht teleurstellingen

Het leven bestaat niet altijd uit rozengeur en maneschijn, er zijn ook donkere dagen, zelfs perioden van duisternis en tegenslag. Sommige christenen denken dat trouwe gelovigen geen teleurstellingen zullen kennen, maar dat is een verkeerd beeld van de werkelijkheid. Zou Abraham niet teleurgesteld zijn geweest in zijn neef Lot, Jozef in zijn broers, Mozes in het volk, David in zijn zonen en familie, Paulus in zijn medegelovigen en wij in onze kinderen, medegelovigen of misschien in God? Er zijn geen garanties dat God niet zal toelaten dat we een gebroken hart zullen kennen. God heeft nergens beloofd dat er geen tranen aan deze kant van

de hemel zullen zijn. De Heer heeft ons nergens een gemakkelijk leven beloofd, verwacht dus teleurstellingen!

De Heer Jezus zelf wordt de Man van Smarten genoemd (Jes.53:3). Was ook Hij niet teleurgesteld in het resultaat van zijn boodschap? Hoe vaak had Hij, zoals Jeremia, het volk niet opgeroepen zich te bekeren van zijn wandel en luisterde het niet? 'Hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen bijeenverzamen en U hebt niet gewild!' (Mat.23:37). Was ook God Zelf niet teleurgesteld toen Hij zijn Zoon tot het volk zond in de verwachting dat ze zijn zoon zouden ontzien (Mat.21:37)? Hij die de ganse dag Zijn handen had uitgestrekt naar een ongehoorzaam en tegensprekend volk (Rom.10:21)! De discipelen waren ook teleurgesteld in de opbrengst van hun vangst want 'de hele nacht door hebben wij ons ingespannen en niets gevangen' maar toch gingen ze door met vissen en bereidden ze zich voor op een volgende poging (Luk.5:5). Aan het einde van zijn leven moest de apostel Paulus helaas vaststellen: 'Allen hebben mij verlaten' (2Tim.4:16). We leven in

een gebroken wereld waarin teleurstellingen voorkomen; de vraag is wat het doel ervan is.

Het doel van teleurstellingen

De apostel Paulus had van God een 'doorn in het vlees' gekregen, opdat hij zich niet zou verheffen (2Kor.12:7). Het doel van deze teleurstellende ervaring, waarover Paulus de Heer driemaal gebeden had, is onmiddellijk duidelijk, maar dat is niet altijd zo. Veel kinderen van God moeten hier vaak vragend gaan zonder een antwoord te ontvangen. Dat vergt geloof in de goedheid van God, Die zijn kinderen geen onnodig leed bezorgt maar met alles een bedoeling heeft. Dat doel te ontdekken zal niet altijd tot een antwoord leiden. Wat we wel weten is dat 'hun die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede, hun die naar zijn voornemen geroepen zijn'. En het doel wordt in het vervolg van dit vers duidelijk, namelijk 'Want hen die Hij tevoren heeft gekend, heeft Hij ook tevoren bestemd om aan het beeld van zijn Zoon gelijkvormig te zijn'. Christus dient gestalte in ons te krijgen (Rom.8:28-29; Gal.4:20; 1:16).

Jeremia wordt met de Heer Jezus vergeleken (Mat.16:14). Toen de Heer Jezus de discipelen vroeg Wie Hij was, vergeleken ze Hem met Jeremia, die evenals de Heer 'een man van smarten' was (Jes.53:3). Jeremia is gelijkvormig aan de Heer Jezus geworden in zijn gebrokenheid en teleurstelling. Deze teleurstellingen waren het gereedschap om Jeremia te vormen naar het beeld van Christus. Vier gelovigen uit het Oude Testament die het best een beeld van de Heer Jezus weergeven, hebben ook veel teleurstellingen gekend en geleden – Jozef, Mozes, David en Jeremia. Daarom, wees ervan doordrongen dat wanneer u lijdt ter wille van Christus, God met u bezig is om u te doen gelijken op zijn Zoon. Daarom heeft lijden in het leven van een gelovige een functie en is het niet zinloos. Dat te weten kan een grote kracht zijn in uw wandel als gelovige in deze gebroken wereld en we kunnen met Paulus zeggen 'dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet waard is vergeleken te worden met de toekomstige heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden' (Rom.8:18). Of weet u een beter doel als antwoord op teleurstellingen?

Omgaan met teleurstellingen

Wat is toch de kracht geweest van al die gelovigen die beproeving, bespottig, geselingen en gevangenschap ondergingen, die gestenigd werden, in stukken gezaagd, met het

zwaard vermoord, die rondliepen in schapenvachten, geitenvellen, gebrek leden, verdrukt werden en mishandeld, en die niet opgaven (Heb.11:36v.)? Is het niet de aanwezigheid van God? Veiligheid voor een gelovige is niet de afwezigheid van gevaar, maar de aanwezigheid van God. 'Want Hij heeft gezegd: Ik zal u geenszins begeven, Ik zal U geenszins verlaten. Daarom kunnen wij met vertrouwen zeggen: De Here is mij een helper, ik zal niet vrezen: wat zou een mens mij doen?' (Heb.13:5-6). 'Maar ik vond mijn toevlucht bij de Here, Hij was mij tot een burcht. Mijn God is mijn rots' (Ps.94:22).

God vormt karakters om naar het beeld van zijn Zoon. In zijn omgaan met teleurstellingen gaf Jeremia getuigenis van zijn geloof en bracht hij Gods boodschap aan het volk. Door woord en getuigenis wees Jeremia anderen op God. Teleurstellingen zijn niet altijd alleen maar gelegenheden tot geestelijke groei, maar ook gelegenheden tot getuigen. 'Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, de Vader der ontfermingen en de God van alle vertroosting, die ons vertroost in al onze verdrukking, opdat wij hen kunnen vertroosten die in allerlei verdrukking zijn, door de vertroosting waarmee wijzelf door God vertroost worden' (2Kor.1:3-4). Wij beschikken in de Bijbel over het getuigenis van Jeremia, die volhardde in zijn opdracht als profeet van God omdat hij, ondanks teleurstellingen, trouw bleef aan God; zouden wij dat dan niet kunnen zijn? Als u teleurstellingen kunt accepteren als door God toegelaten met het doel om aan zijn Zoon gelijk te worden, en u zich tot Hem begeeft om hulp in moeilijke tijden, heeft u een ervaring die u met anderen kunt delen. 'Waarlijk, dit is een lijden, dat ik zal moeten dragen' schreef Jeremia (Jer.10:19). Hij klaagde er niet over - hij accepteerde de teleurstellingen en vertrouwde God dat het voor hem ten goede zou zijn en ter verheerlijking van zijn Naam.

'Al zou de vijgenboom niet bloeien, en er geen opbrengst aan de wijnstokken zijn, de vrucht van de olijfboom teleurstellen; al zouden de akkers geen spijs opleveren, de schapen uit de kooi verdreven zijn en er geen runderen in de stallingen zijn, nochtans zal ik juichen in de HERE, jubelen in de God van mijn heil. De HERE Here is mijn kracht: Hij maakt mijn voeten als die der hinden, Hij doet mij treden op mijn hoogten' (Hab.3:17-19).

Slotwoord

'Wie met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien' (Ps.126:5). Jeremia had zeker met tranen gezaaid, maar de opbrengst was weinig tot niets. Wel kreeg hij een belofte van God over een verre toekomst die hij helaas niet meer zou meemaken maar die hem wel tot troost zal zijn geweest. 'Huil niet langer, Ik heb uw gebeden gehoord en u zult ze terugzien, zij zullen bij u terugkomen uit het verre land van de vijand. Uw toekomst ziet er hoopvol uit,' zegt de Here, 'want uw kinderen zullen terugkeren naar hun eigen land' (Jer.31:16-17). Vandaag de dag mogen wij daarvan al het begin zien.

En zijn beloning? Het is niet zo dat we worden beloond naar de hoogte van de opbrengst van ons werk voor de Heer, maar naar onze getrouwheid; dat is de maatstaf en daarin is Jeremia voor ons tot een voorbeeld. Ondanks alle teleurstelling en tegenwerking bleef hij trouw aan God en voerde hij zijn opdracht uit. 'Hij was trouw tot in de dood' (Op.2:10). 'Verder wordt hier van de rentmeesters vereist, dat men trouw wordt bevonden' (1Kor.4:2). Hoe is het met ons? Zijn wij trouw in de taak die God ons gegeven heeft?

Jeremia had het volk aangeraden terug te keren naar zijn land, maar het verkoos niet te luisteren en ging naar Egypte en nam Jeremia mee, waar hij zijn laatste dagen doorbracht en stierf. Zijn leven leek tot op het eind een mislukking, maar we weten dat God niet onrechtvaardig is om het werk te vergeten en de liefde die Jeremia betoond heeft voor zijn Naam, doordat hij de heiligen gediend heeft (Heb.6:10). Jeremia's arbeid is niet vergeefs geweest (1Kor.15:58)! ■

